

تب خونریزی دهنده کریمه کنگو یک بیماری حاد ویروسی خونریزی دهنده قابل انتقال از حیوان به انسان می‌باشد که بصورت ناگهانی شروع شده و موجب مرگ حداکثر ۵۰٪ از بیماران می‌گردد. بیماری در دامها علائم قابل توجهی ندارد و پس از گزش کنه آلوده، ویروس کمتر از یک هفته در بدن دام باقی می‌ماند.

مخزن اصلی ویروس در طبیعت کنه سخت از جنس هیالوما می‌باشد، ویروس در تمام مراحل تکامل کنه در بدن کنه باقی می‌ماند و از طریق تخم به نسلهای بعد منتقل می‌گردد. جوندگان نیز به عنوان مخزن ویروس شناخته شده‌اند.

این بیماری در بسیاری از کشورهای آفریقائی، اروپائی، آسیائی، بصورت بومی وجود دارد. در ایران در طی سالهای اخیر بیماری در استانهای مختلف کشور مشاهده گردیده ولی بیشترین موارد از سیستان و بلوچستان، اصفهان و گلستان گزارش شده است.

الف) نحوه انتقال:

- تماس با دامهای آلوده
- تماس با خون و ترشحات لاشه دام آلوده در زمان ذبح
- گزش کنه یا دستکاری و له کردن آن
- تماس با خون، ترشحات و نمونه‌های بافتی بیمار آلوده

ضمناً احتمال ابتلاء به بیماری در صورت مسافرت به یک منطقه روستایی حتی بدون سابقه تماس آشکار با حیوانات یا گزش کنه، وجود دارد.

ب) بیماری‌زایی: (بیماری چهار مرحله دارد)

۱- دوره کمون: پس از گزش کنه ۱ تا ۳ روز، حداکثر ۹ روز می‌باشد. پس از تماس با خون و ترشحات و بافت حیوان و انسان مبتلا ۷-۵ روز، حداکثر ۲ هفته است.

۲- مرحله قبل از خونریزی: بیمار بطور ناگهانی دچار تب، سردرد و درد عضلانی می‌گردد. ممکن است درد پشت چشم، دل درد، اسهال و استفراغ نیز ایجاد شود.

۳- مرحله خونریزی: معمولاً پس از ۴ روز بیمار دچار خونریزی زیرپوستی و مخاطی می‌شود.

علاوه بر این ممکن است استفراغ و مدفوع خونی که نشان دهنده خونریزی گوارشی است مشاهده شود. خلط خونی، خونریزی از لثه، خون در ادرار، خونریزی از گوش، ملتحمه و هیپاتیت نیز ممکن است ایجاد شود.

در موارد شدید بیماری، انعقاد داخل عروقی منتشر (DIC) یا نارسائی یک یا چند عضو اتفاق می‌افتد.

۴- دوره نقاهت: چنانچه بیمار فوت نکند معمولاً پس از ۱۰ روز بتدریج با کم‌رنگ شدن ضایعات پوستی علائم بیماری برطرف شده و بیمار بهبود می‌یابد. شکل مزمن یا عود بیماری وجود ندارد.

ج) تعاریف:

- مورد مشکوک: شروع ناگهانی تب، سردرد، درد عضلانی و خونریزی به همراه یافته های اپیدمیولوژیک در دو هفته قبل از شروع علائم (تماس با دام یا ذبح دام، تماس با خون و ترشحات لاشه دام، تماس با خون و ترشحات لاشه دام، گزش کنه یا دستکاری کنه، تماس با بیمار مشکوک به CCHF و مسافرت به یک منطقه روستایی).
- مورد محتمل: مورد مشکوک دارای پلاکت کمتر از ۱۵۰۰۰۰ در میلی‌لیتر یا کاهش ۵۰٪ تعداد پلاکت در طی ۳ روز، که می‌تواند همراه لکوپنی یا لکوسیتوز باشد.
- مورد قطعی: مورد احتمالی که تست سرولوژیک (IgM یا IgG) اختصاصی مثبت داشته باشد.

موارد مشکوک را بلافاصله بصورت تلفنی به مرکز بهداشت گزارش نمایند

امکان ایجاد اشکال خفیف و بدون علامت بیماری وجود دارد.

د) تشخیص:

تشخیص با جدا کردن ویروس بوسیله تزریق خون بیمار به نوزاد موش و یا کشت ویروس بر روی کشت سلول و یا با آزمایش واکنشهای زنجیره‌ای پلیمرز (PCR) صورت می‌گیرد. آزمایش سرمی الیزا، جلوگیری از هموآگلوتیناسیون، ثبوت عناصر مکمل، ایمنودیفیوژن و شمارش پلاکت‌ها نیز در تشخیص بیماری مورد استفاده قرار می‌گیرد. در مرحله حاد ممکن است IgM اختصاصی وجود داشته باشد. سرم دوره نقاهت اغلب دارای عیار کمی از پادتن‌های خنثی‌کننده است.

ه) درمان:

اساس درمان مراقبت از بیمار، اصلاح آب و الکترولیت و در صورت لزوم جایگزینی خون و پلاکت می‌باشد.

داروی ضدویروسی مؤثر بر این بیماری، ریبویرین است.

و) پیشگیری:

- ذبح دامها در کشتارگاهها
- استفاده از وسایل ایمنی شامل: کلاه، عینک، ماسک، روپوش، پیش‌بند پلاستیکی، دستکش و چکمه در هنگام ذبح دام
- حفاظت فردی جهت جلوگیری از گزش کنه شامل:

• استفاده از پیراهن آستین بلند، شلوار بلند، چکمه و دستکش در هنگام تماس با دام.

• تعویض لباس، چکمه و دستکش پس از تماس با دام و شستشوی آنها.

• عدم جداسازی کنه با دست بدون دستکش از بدن دام

• استفاده از وسایل ایمنی در هنگام تماس با موارد مشکوک تب خونریزی دهنده کریمه کنگو بخصوص اگر بیمار دچار خونریزی شده باشد.

شامل:

کلاه، عینک، ماسک، گان، پیش‌بند پلاستیکی، دستکش و چکمه یا روکشی.

همه افرادی که به اتاق بیمار رفت و آمد دارند شامل:

پرستار، پزشک، خدمتکاران و ملاقات کنندگان باید از وسایل ایمنی استفاده نمایند.

تهیه و تنظیم: آزاد آبسواران

آدرس: تهران، دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی، طبقه دوم، گروه حشره شناسی پزشکی و مبارزه با ناقلین.

ص.پ. ۶۴۴۶-۱۴۱۵۵

تلفن: ۰۲۱-۸۹۵۱۳۹۳ و ۰۲۱-۶۱۱۳۲۶۳

دورنگار: ۰۲۱-۶۴۶۲۲۶۷

پست الکترونیکی: medentomo@sina.tums.ac.ir

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی
گروه حشره شناسی پزشکی و مبارزه با ناقلین

تب خونریزی دهنده کریمه کنگو

CCHF

